

for ikke rigtig klogt, og det tjener ikke til det heles Vel, at man paa den ene Side siger, at man vil være den første til at knytte Baandene stærkere, men paa den anden Side slaar sig for Brystet og siger: De sønderjydske Repræsentanter — det er mig og dem, der slutter sig til mig — er misfornøjede med, hvad der sker.

Nu siger det ærede Medlem, at det er saa uheldigt med den Lovgivning, vi har i det gamle Land paa dette Omraade. Den Mening, det ærede Medlem repræsenterer, er jo kendt ogsaa herhjemme, og af den Grund kan det ærede Medlem kun betragtes som en god dansk Mand, han slutter sig til de danske konservative Partier i dette Spørgsmaal som i saa mange andre Spørgsmaal, og den Mening, som det ærede Medlem her repræsenterer, er ikke særlig sønderjydsk, den er udpræget dansk. De to konservative Partier har jo altid talt imod den uheldige Maade, som 4. Oktober-Loven efter deres Mening virker paa. Men naar man taler om den sønderjydske Befolkning, kan jeg sige til det ærede Medlem, at jeg har færdedes ikke saa ganske lidt nede i de sønderjydske Landsdele — og jeg er for Resten glad ved at bevæge mig dernede og arbejde med de Folk, jeg synes, man har Udbytte deraf —, men det ærede Medlem tager fejl, hvis han tror, at det store Flertal er enig i, at Præstegaardene skal blive ved at beholde deres Jord. Det Spørgsmaal kan vi diskutere, saa længe det skal være, saa kan vi dog ikke faa det afgjort, uden vi sætter en Afstemning i Gang, og det vilde føre for vidt og være meningsløst. Men det Indtryk, man faar dernede — det kan vi vel nok blive enige om —, det er, at der er to Meninger, som gør sig gældende, for og imod; og saa kan man ikke staa her og sige, at den sønderjydske Befolkning absolut er imod 4. Oktober-Loven.

Det ærede Medlem kom med en Udtalelse, som naturligvis er rigtig ud fra hans Standpunkt, og den gik ud paa dette, at hvis man ikke vil af med sin Jord, saa beholder man den. Ja, det er ogsaa en Opfattelse, man hører gjort gældende her; jeg har hørt det saa mange Gange baade fra denne Talerstol og fra andre Talerstole: Dersom man vil til at ændre ved det Forhold, saa at den, der een Gang er kommet i Besiddelse af Jord, skal være nødsaget til at afstaa den, hvis man ikke kan faa Jord ad Frivillighedens Vej, saa rører man ved noget, der er helligt, noget, der er en Grundpille for Samfundet; saaledes som Samfundet er ordnet nu, er det ligesom noget af det

helligste, Ejendomsretten til den Jord, man sidder inde med. Og det er ikke saa underligt, thi for Befolkningen i et Land som Danmark er Jorden det vigtigste for at kunne eksistere; derfor er det ikke unaturligt, at Folk sætter Pris paa at faa sig et Stykke Jord. De, som har store Arealer, kunde dog nok uden Skade afstaa en Del. Men det er jo ikke det, vi skal diskutere ved denne Lejlighed. Her er det Præstegaardene, man taler om, og saa maa man overveje og forhøre sig tilstrækkeligt hos andre om, hvorvidt det er fornuftigt at bibeholde den Ordning, som man har haft igennem Aarhundreder, at Præsterne skal have et Stykke Jord. Men hvad er Meningen med, at Præsterne har et Stykke Jord? Selvfølgelig er det Meningen, at de skal dyrke den og faa det mest mulige ud af den. Men selv om man gør den Betragtning gældende, hvad de fleste vil gøre, at det er rigtigt, kan man dog ikke se bort fra, at Præstegaardene i al Almindelighed, hvor de er drevet af Præsterne selv, for en stor Del ikke kan staa Maal med det øvrige Landbrug, særlig naar vi gaar ned til de smaa Landbrug. Det fik imidlertid endda være. Men Præsterne selv har ikke samme Interesse i at beholde Præstegaardsjorderne nu som den Gang, det var nødvendigt for dem at have Jorden, for at de kunde faa den nødvendige Befordring. Nu til Dags benytter de den ikke. Der er enkelte, som beholder Jorden, men det er kun de færreste; de fleste forpagter den bort. Og nu synes det mig, at det er en noget uheldig Form, at man skal have Love, som giver Anledning til, at dette kan blive ved at finde Sted for den Jords Vedkommende, som er Samfundets, hvad enten det ærede Medlem og jeg nu kan blive enige om, at det er Samfundets eller ikke. Det forekommer mig, at det er en uheldig Maade at drive Jorden paa: at forpagte den ud; og som jeg har lagt Mærke til i de sønderjydske Landsdele, forpagtes den undertiden ud til Folk, der havde Jord nok i Forvejen, til Trods for, at der er andre Folk, som trængte haardt til Jord.

Det ærede Medlem sagde til Begrundelse for alle sine Betragtninger: Jeg har en Mappe; og i sin Mappe havde han mange Beviser. Jeg vil nu ikke friste det ærede Medlem til at komme med den Mappe og læse højt af den, naar blot vi faar noget at vide om dens Indhold. Jeg har ikke en Mappe, men jeg har set, at Loven, som den er, har virket uheldigt dernede, fordi man paa Dommerkontorerne ikke har kunnet udfærdige de Skøder, der skulde udfærdiges, for at